

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОГО БАСКЕТБОЛУ В УКРАЇНІ (2015–2025)

Андрій Мазуркевич, Олег Вареник

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. Система дитячо-юнацького баскетболу є важливим складником формування спортивного резерву та розвитку національного спорту. В умовах тривалих трансформацій спортивної сфери України, змін у структурі організаційних форм підготовки спортсменів та посилення ролі приватних ініціатив актуальним є аналіз сучасного стану й тенденцій розвитку дитячо-юнацького баскетболу. Додатковим фактором, що вплинув на функціонування системи, стала повномасштабна війна. Метою дослідження є виявлення основних тенденцій розвитку системи дитячо-юнацького баскетболу в Україні та аналіз організаційних змін у підготовці спортсменів упродовж 2015–2025 років.

Матеріали та методи. Емпіричну базу дослідження становили офіційні статистичні матеріали Міністерства молоді та спорту України та відкриті дані Федерації баскетболу України. У роботі використано методи аналізу й узагальнення наукової літератури, аналізу статистичних даних, порівняльного аналізу та системного підходу.

Результати. Встановлено тенденцію довготривалого скорочення кількості відділень, тренувальних груп і вихованців у системі державних і комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Повномасштабна війна посилила ці процеси, проте не була їх першопричиною. Зафіксоване зростання частки груп спеціалізованої підготовки в умовах загального зменшення контингенту може свідчити не про підвищення якості підготовки, а про адаптацію системи до скорочення чисельності груп і збереження тренерського навантаження. Водночас приватні дитячо-юнацькі баскетбольні клуби не формують альтернативної вертикалі спортивної підготовки, але відіграють важливу роль у популяризації баскетболу, розвитку маркетингових практик, клубної культури та сучасних комунікацій. Домінування системи ДЮСШ зумовлене її структурними перевагами, зокрема доступом до інфраструктури, стабільністю фінансування та історично сформованим інституційним капіталом.

Висновки. Результати дослідження свідчать, що розвиток приватних дитячо-юнацьких баскетбольних клубів в Україні переважно ґрунтується на ентузіазмі та професійній мотивації їхніх засновників і не має стабільної економічної основи. У перспективі такі клуби можуть стати важливим чинником модернізації системи дитячо-юнацького баскетболу за умови інтеграції їхнього досвіду у сфері організації підготовки, маркетингу та взаємодії з батьками в загальну систему розвитку спорту.

Ключові слова: дитячо-юнацький баскетбол, приватні спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, інфраструктура, воєнний стан.

Andrii Mazurkevych, Oleg Varenik

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF THE YOUTH BASKETBALL SYSTEM IN UKRAINE (2015–2025)

Abstract. The youth basketball system plays an important role in the development of national sport and the formation of the athletic reserve. In the context of long-term transformations in the Ukrainian sports sector, changes in organizational forms of athlete development, and the increasing presence of private initiatives, the analysis of current trends in youth basketball development becomes particularly relevant. An additional factor influencing the functioning of the system has been the full-scale war. The purpose of the study is to identify the main trends in the development of youth basketball in Ukraine and to analyze organizational changes in the athlete training system during the period from 2015 to 2025.

Methods. The empirical basis of the research includes official statistical data from the Ministry of Youth and Sports of Ukraine and publicly available analytical data from the Basketball Federation of Ukraine. The study employed methods of scientific literature analysis and synthesis, statistical data analysis, comparative analysis, and a systems approach.

Results. The findings reveal a long-term decline in the number of departments, training groups, and participants within the system of state and municipal youth sports schools. The full-scale war intensified these processes but was not their primary cause. The observed increase in the proportion of specialized training groups, despite the overall decline in the number of athletes, appears to be associated not with improvements in training quality but with the system's adaptation to smaller group sizes and the need to maintain coaches' workloads. Private youth basketball clubs do not create an alternative vertical system of athlete development; however, they play an important role in the popularization of basketball, the development of marketing practices, club culture, branding, and modern communication strategies. The dominance of youth sports schools is largely explained by their structural advantages, including access to infrastructure, stable public funding, favorable working conditions for coaches, and accumulated institutional reputation.

Conclusions. The development of private youth basketball clubs in Ukraine is largely based on the enthusiasm and professional motivation of their founders rather than on sustainable economic models. In the long term, however, such clubs may become an important driver of modernization in youth basketball if their experience in training methodology, organizational practices, marketing, and cooperation with parents is integrated into the broader national sports development system.

Keywords: youth basketball, private sports clubs, youth sports schools, infrastructure, martial law.

Мазуркевич А., Вареник О. Аналіз розвитку системи дитячо-юнацького баскетболу в Україні (2015–2025)

Sport Science Spectrum. 2026; 3: 56–61

DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2026-3-8>

Mazurkevych A., Varenik O. Analysis of the development of the youth basketball system in Ukraine (2015–2025)

Sport Science Spectrum. 2026; 3: 56–61

DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2026-3-8>

Вступ. Дитячо-юнацький баскетбол в Україні історично формується та функціонує переважно в межах державної і комунальної системи дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ) та спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву (СДЮШОР), які тривалий час залишалися базовим інституційним середовищем підготовки спортсменів. Саме ці заклади забезпечували масовість занять, відбір перспективних гравців та їх подальший спортивний супровід у межах єдиної вертикально інтегрованої системи підготовки. Водночас протягом останнього десятиріччя на тлі трансформацій соціально-економічних умов, змін у спортивній політиці та зростання ролі недержавних ініціатив спостерігається поступове формування приватного сектору у дитячо-юнацькому баскетболі. До нього належать приватні клуби, баскетбольні академії, а також гібридні організаційні моделі типу «ДЮСШ + клуб», які часто позиціонуються як альтернативна або модернізована форма організації тренувального процесу та спортивної підготовки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Упродовж останніх п'яти років проблематика трансформації системи дитячо-юнацького спорту в Україні активно обговорюється в наукових колах. Дослідники наголошують на необхідності модернізації традиційної моделі ДЮСШ та пошуку нових форм організації спортивної діяльності.

Так, у працях І. Дроздової та С. Оришко (2021) акцентується на перевагах клубної системи, яка дозволяє поєднувати масовий спорт із підготовкою резерву для професійних команд. Автори підкреслюють, що клуби можуть стати центрами соціалізації та інтеграції дітей у громади. О. Митчик (2023) розглядає особливості розвитку дитячо-юнацького спорту в умовах децентралізації та підкреслює важливість залучення місцевих органів влади й громадських організацій до підтримки клубів.

У дослідженні В. Ворони та колег (2024) аналізуються нормативно-правові засади управління діяльністю ДЮСШ, де зазначається, що чинна законодавча база неповною мірою враховує можливості клубної моделі, що створює бар'єри для її впровадження. У роботах І. Аніканова (2023), Ю. Мічуди, К. Коломійця (2025), В. Гусарова, Т. Кропивницької (2025) розкриваються проблеми кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази та іншими видами ресурсного забезпечення, які є ключовими викликами для розвитку клубної системи.

Особливої актуальності набуває необхідність критичного осмислення співвідношення державної та приватної моделей розвитку, їхньої ефективності в умовах обмежених ресурсів, а також впливу зовнішніх чинників, зокрема повномасштабної війни, на функціонування системи дитячо-юнацького баскетболу. Воєнні дії, міграційні процеси, руйнування спортивної інфраструктури та скорочення фінансування суттєво загострили наявні структурні проблеми та нерівність можливостей між регіонами і типами спортивних організацій.

Метою цього дослідження є аналіз системних тенденцій розвитку державних і комунальних ДЮСШ та приватних клубів у дитячо-юнацькому баскетболі України у період 2015–2025 років із виокремленням ключових структурних недоліків, оцінкою впливу воєнних факторів на функціонування системи підготовки спортсменів,

а також визначенням потенційних напрямів її модернізації та інституційного оновлення.

Завдання: виокремлення ключових структурних недоліків, оцінка впливу факторів воєнного стану на функціонування системи підготовки спортсменів, а також визначення потенційних напрямів її модернізації та інституційного оновлення.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше започатковано проведення комплексного порівняльного аналізу діяльності та перспектив розвитку традиційних систем управління дитячо-юнацьким спортом в Україні та пошук альтернативних моделей, що здатні на перспективу функціонувати у сучасних умовах.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні використано комплексний підхід, що поєднує теоретичний та емпіричний аналіз. Основними методами стали:

- аналіз наукових джерел – систематизація публікацій українських та зарубіжних авторів за останні роки, що стосуються проблематики дитячо-юнацького спорту та баскетболу зокрема;
- порівняльний аналіз – зіставлення особливостей функціонування дитячо-юнацького баскетболу в країні за окремі періоди останнього десятиліття;
- системний підхід – розгляд дитячо-юнацького спорту як складної соціальної системи, що включає правові, фінансові, кадрові та соціальні компоненти;
- метод узагальнення та інтерпретації – формулювання висновків щодо проблем сучасного дитячо-юнацького баскетболу на основі аналізу наукових джерел та практичного досвіду;
- методи статистичної обробки даних.

Застосування цих методів дозволило комплексно оцінити сучасний стан дитячо-юнацького спорту в Україні, визначити ключові бар'єри та перспективи трансформаційних процесів усередині системи, а також сформулювати аргументовані висновки й рекомендації.

Нами було використано:

- офіційну статистику Міністерства молоді та спорту України за формою звітності 5-ФК (ДЮСШ/СДЮШОР) за 2015, 2020 та 2025 роки, зокрема показники: кількість відділень з баскетболу, загальна кількість тренувальних груп, кількість вихованців, кількість дівчат, кількість груп базової та спеціалізованої підготовки;
- відкриті дані ФБУ щодо кількості команд у чемпіонатах України серед юнаків і дівчат вікових категорій 2009–2014 р.н., на основі яких оцінено співвідношення команд ДЮСШ та приватних клубів.

Використання методів статистичного аналізу (розрахунок відносних змін, часток, структурних перетворень), порівняльного аналізу (ДЮСШ vs приватні клуби), а також системний підхід до інтерпретації результатів дозволили отримати кількісну характеристику стану сучасної системи дитячо-юнацького баскетболу в Україні на сьогодні та виокремити тенденції її функціонування та подальшого розвитку.

Результати. Для порівняльного аналізу нами було використано зведені дані офіційної звітності Міністерства молоді та спорту [9] щодо ДЮСШ/СДЮШОР з відділеннями баскетболу. На основі цих даних побудовано серію графіків (рисунки 1–3), які відображають загальну

кількість груп та відділень, динаміку контингенту вихованців, а також структуру груп за етапами підготовки.

На рисунку 1 бачимо кількість відділень з баскетболу (ДЮСШ/СДЮШОР, де відкрито відділення) змінилася з 275 у 2015 році до 281 у 2020 році (незначне зростання, +2,2%), але надалі скоротилася до 233 у 2025 році (–17,1% від рівня 2020 року і –15,3% від рівня 2015 року). На нашу думку, таке скорочення станом на 2025 рік викликане низкою факторів, що пов'язані насамперед з початком повномасштабної війни на території України та, як наслідок, вимушеним переміщенням частини населення не лише з тимчасово окупованих територій, а й з території країни до інших держав. Частина дітей та молоді змушені були з безпекових міркувань покинути територію України. Подібна тенденція спостерігається і в частині відтоку тренерських кадрів, особливо жінок, які змушені були покинути територію країни для безпеки своїх дітей, а частина тренерів змушені були змінити вид діяльності через відтік контингенту вихованців (рис. 2).

Рисунок 2 показує, що контингент вихованців зменшився з 26 549 осіб у 2015 році до 16 968 у 2025 році, тобто на 9 581 особу (–36,1%); кількість дівчат зменшилася з 8 876 до 5 368 осіб (–39,5%), причому частка дівчат у загальному контингенті коливається в межах ~31–33%, що свідчить про симетричне скорочення як хлопців, так і дівчат.

Ці дані вказують на стійке та системне зменшення масовості дитячо-юнацького баскетболу в межах державного сегмента, яке розпочалося задовго до початку повномасштабної війни. Довоєнне зменшення кількості вихованців ДЮСШ/ДЮСШОР ми пов'язуємо із запровадженням карантинних обмежень, пов'язаних з епідемією COVID-19 і неможливістю тривалий час проводити повноцінну роботу щодо набору та підготовки спортсменів. Усі ці чинники не могли не вплинути на структуру та зміст системи підготовки в дитячо-юнацькому спорті України загалом і в баскетболі зокрема.

Аналіз змін у структурі підготовки баскетболістів у групах різного рівня (рис. 3) у ДЮСШ протягом 2015–2025 років показує поступову трансформацію навчально-тренувальної системи. За цей час кількість груп базової підготовки скоротилася з 620 до 531, що може бути пов'язано з оптимізацією ресурсів, демографічними чинниками або зміною акцентів у розвитку дитячо-юнацького спорту. Водночас кількість груп спеціалізованої підготовки зросла з 56 до 92, що свідчить про зростання уваги до професіоналізації та індивідуальної роботи з перспективними спортсменами. Загалом простежується тенденція переходу від масової базової підготовки до більш вузької спеціалізації, орієнтованої на підготовку спортсменів до змагальної діяльності та подальшого професійного розвитку.

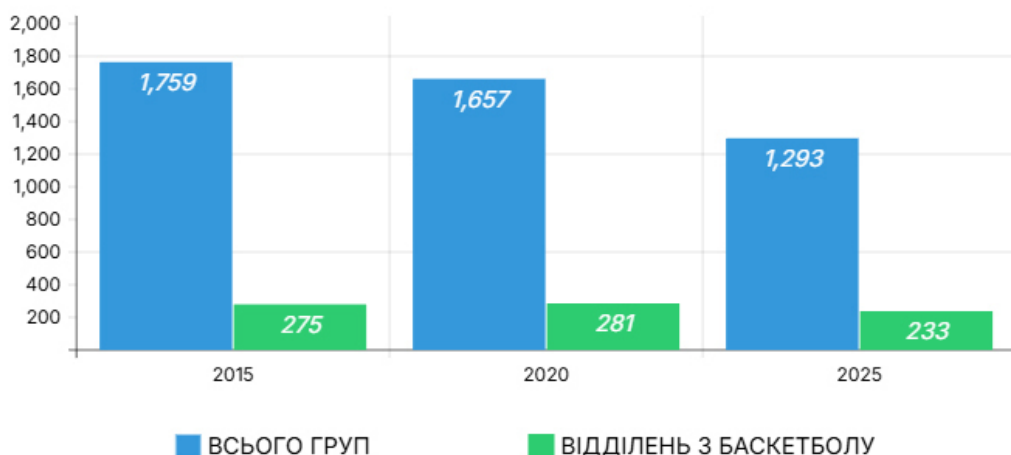

Рисунок 1 – ДЮСШ: групи та відділення з баскетболу 2015–2025 роки

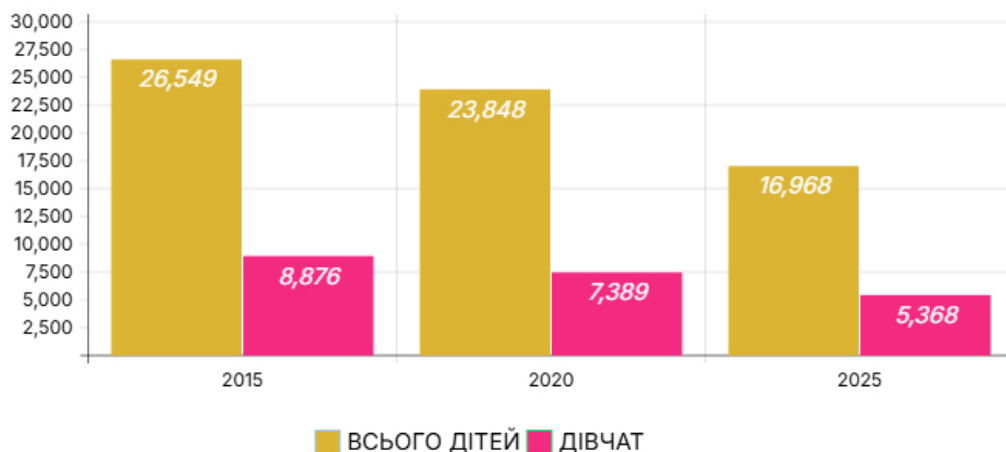

Рисунок 2 – Контингент вихованців баскетболу ДЮСШ у 2015–2025 роках

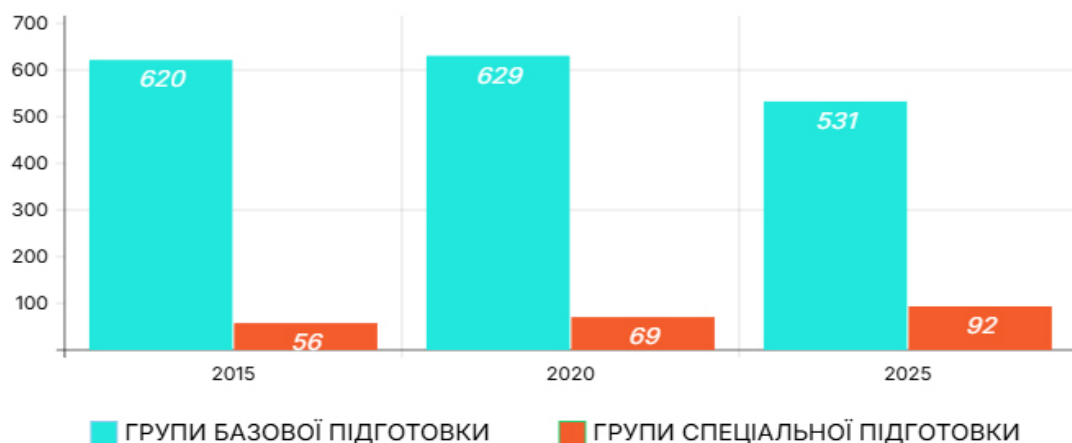

Рисунок 3 – Структура підготовки баскетболістів у ДЮСШ 2015–2025 роках

Загальна кількість груп (рис. 3) з баскетболу в ДЮСШ за 2015–2025 роки скоротилася з 1759 до 1293, тобто на 466 груп (–26,5%). Зменшення груп базової підготовки, на нашу думку, може свідчити про:

- скорочення загального набору дітей у ДЮСШ;
- оптимізацію ресурсів;
- перехід до більш інтенсивної, вузькоспеціалізованої підготовки.

Зростання спеціалізованих груп, своєю чергою, може означати:

- підвищення рівня кваліфікації тренерів;
- орієнтацію підготовки спортсменів для участі в змаганнях і зменшення зацікавленості розвитку масовості в баскетболі як дієвого засобу розвитку фізичної культури молодого покоління, а також для зміцнення та збереження здоров'я дітей, популяризації здорового способу життя;
- більшу увагу до індивідуального розвитку талановитих баскетболістів.

На перший погляд, ці зміни можна трактувати як «підвищення якості» системи, тобто перехід від масовості до більшою мірою селективної підготовки. Проте інтерпретація цих даних вимагає обережності.

Отже, зростання частки спецгруп у ситуації загального зменшення кількості дітей не може автоматично вважатися ознакою покращення якості підготовки. Радше йдеться про структурну адаптацію системи до дефіциту контингенту, який спостерігався ще в довоєнний період, а після 2022 року помітно посилюється.

Одним із найбільш дискусійних питань нині є переорієнтація наявної системи дитячо-юнацького спорту, що традиційно функціонує у форматі дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ), на клубну модель. Така зміна відповідає європейським тенденціям розвитку спорту, де клуби виступають не лише як осередки підготовки спортивного резерву, а й як центри соціалізації, інтеграції дітей та молоді у здоровий спосіб життя.

На перший погляд, аналіз клубної карти українського дитячо-юнацького баскетболу, за даними ФБУ, створює враження значного зростання кількості нових структур, приватних шкіл та клубів. Проте більш детальне вивчення діяльності цих організацій свідчить, що більшість із них не є самостійними інституціями. Замість формування окремої тренувальної системи вони виступають у ролі

надбудов над ДЮСШ, що мають комерційне, маркетингове або репутаційне призначення.

За даними ФБУ, серед 173 юнацьких команд, що беруть участь у чемпіонатах України, лише орієнтовно 12 команд можна віднести до таких, що не пов'язані безпосередньо з ДЮСШ [3]. Отже, частка по-справжньому незалежних приватних команд становить близько 7%, тоді як понад 90% команд мають прямий зв'язок із системою ДЮСШ. Це ще раз підтверджує, що приватний сектор переважно існує у форматі надбудов, а не окремої вертикалі підготовки спортсменів.

Таким чином, на відміну від приватних систем у низці західних країн, більшість «клубів» у структурі дитячо-юнацького баскетболу України не є повноцінними приватними організаціями. Вони не формують альтернативної вертикалі підготовки, не створюють незалежної інфраструктури та не змінюють модель відбору спортсменів. Їхній внесок лежить у площині популяризації, а не системотворення. Тому приватний сектор не здійснює вирішального впливу на кінцевий спортивний результат, а продовжує існувати у статусі доповнення до державної системи ДЮСШ, а не її заміни.

Дискусія. Отримані результати свідчать, що на сьогоднішній день система дитячо-юнацького баскетболу функціонує у складних динамічних умовах, що потребує впровадження адекватних організаційних змін. У суспільстві дискусія з цього питання зосереджена навколо пошуку альтернативних наявній моделі функціонування системи дитячо-юнацького спорту шляхів її подальшого розвитку. Клубна система організації дитячо-юнацького спорту має значний потенціал для розвитку в Україні, проте її впровадження потребує комплексного підходу. Переваги клубної моделі – фінансова гнучкість, інтеграція у громади, формування клубної ідентичності – відповідають сучасним європейським тенденціям і можуть стати основою для модернізації українського баскетболу. Водночас проблеми нормативно-правового забезпечення, кадрового дефіциту та нерівного доступу дітей до спортивних занять створюють ризики, які не можна ігнорувати.

Важливим аспектом є баланс між державним і громадським управлінням. У країнах ЄС клуби успішно функціонують завдяки поєднанню державної підтримки та активної участі місцевих громад. Для України це означає необхідність розробки нової законодавчої бази, яка б визнавала клуби як рівноправні інституції поряд із ДЮСШ,

а також створення механізмів фінансової підтримки через гранти, місцеві бюджети та партнерство з бізнесом.

Висновки. Отримані результати дозволяють зробити кілька узагальнень:

– Наявна система державних та муніципальних ДЮСШ зазнає довготривалої деградації, яка проявляється у зменшенні кількості груп, відділень і вихованців. Війна посилює ці тенденції, але не була їх першопрчиною.

– Зростання частки груп спеціалізованої підготовки в умовах загального скорочення контингенту пов'язане, ймовірно, не стільки з підвищенням якості підготовки, скільки з адаптацією системи до менших груп і збереженням навантаження тренерів.

– Приватні дитячо-юнацькі спортивні клуби не формують альтернативної вертикалі підготовки спортсменів, але відіграють важливу роль у популяризації баскетболу, розвитку маркетингу, клубної культури, айдентики та сучасних комунікацій.

– У перспективі приватні дитячо-юнацькі спортивні клуби можуть стати важливим чинником модернізації дитячо-юнацького баскетболу, якщо їхній досвід у сфері розвитку методики, організації процесу, маркетингу й роботи з батьками буде інтегровано в загальнодержавну спортивну політику.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження мають носити міждисциплінарний характер – поєднувати педагогічні аспекти дитячо-юнацького спорту, правові, економічні, соціологію та менеджмент. Для цього вбачаємо за доцільне організувати та провести соціологічне дослідження серед фахівців сфери фізичної культури і спорту та споживачів послуг. Це дозволить не лише оцінити ефективність діяльності сучасної системи дитячо-юнацького баскетболу, а й запропонувати комплексну стратегію її розвитку в Україні.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аніканов І. В. та ін. Сучасні тенденції оптимізації діяльності спортивних клубів. *Olympicus*. 2023. № 3. <https://doi.org/10.24195/olympicus/2023-3.1>
2. Бабенко В. Г., Євдокимова Л. Г., Корж Є. М. Основні засади менеджменту повсякденної діяльності фізкультурно-спортивних колективів чи товариств. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2023. Вип. 102. С. 39–44. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2023-102-6>
3. Баскетбол в Україні: статистичні дані. Федерація баскетболу України : вебсайт. URL: <https://fbu.ua/statistics> (дата звернення: 22.11.2025).
4. Безмилов М. Централізована підготовка найближчого резерву національних збірних команд в ігрових видах спорту (на матеріалі баскетболу). *Sport Science Spectrum*. 2025. № 1. С. 16–26. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-1-3>
5. Вареник О., Оніпченко М. Організаційні умови вдосконалення діяльності та розвитку суб'єктів дитячо-юнацького спорту в Україні. *Спорт. Освіта. Здоров'я*. 2025. № 1. С. 10–13. <https://doi.org/10.32782/sports-education/2025-1-2>
6. Вареник О., Оніпченко М., Мазуркевич А. Вплив глобалізації на організаційно-управлінські процеси в дитячо-юнацькому спорті. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*. 2025. Вип. 3 (189). С. 64–68. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03\(189\).09](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03(189).09)
7. Ворона В., Король С., Скрипка І. Нормативно-правові засади управління діяльністю дитячо-юнацьких спортивних шкіл. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*. 2024. Вип. 10 (183). С. 71–74. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10\(183\).12](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10(183).12)
8. Гусаров В. В., Кропивницька Т. А. Формування клубної системи в спорті: досвід різних країн. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*. 2025. Вип. 3К (188). С. 107–110. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/47845> (дата звернення: 22.11.2025).
9. Дитячо-юнацький спорт. Міністерство молоді та спорту України : офіційний вебсайт. URL: <https://mms.gov.ua/sport/dityachyo-yunackij-sport> (дата звернення: 22.11.2025).
10. Дмитрієнко В. В., Середа Н. В., Ткачов С. І. Організаційно-управлінські аспекти функціонування спорту в умовах воєнного стану (на прикладі спортивного орієнтування). *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*. 2026. Вип. 1 (200). С. 81–85. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.1\(200\).16](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.1(200).16)
11. Дроздова І. В., Оришко С. П., Лемешко О. П. Перспективи розвитку дитячо-юнацького спорту в Україні. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15*. 2021. Вип. 6К (135). С. 85–88. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41597> (дата звернення: 23.11.2025).
12. Лисенко І. А. Стан і перспективи реформування системи дитячо-юнацького спорту в Україні: виклики та реалії. *Medfocus : науково-аналітичне видання*. Київ : СГ НТМ «Новий курс», 2025. С. 9–11. <https://doi.org/10.61718/medheal2025>
13. Маленюк Т. В., Панченко Г. Д., Приходько В. В. Спортивні споруди Кіровоградщини станом на 2021–2024 роки: кількісні та якісні показники. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2025. № 1. С. 274–281. <https://doi.org/10.31891/pcs.2025.2.35>
14. Митчик О. Особливості розвитку дитячо-юнацького спорту. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*. 2023. Вип. 7 (167). С. 132–134. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.7\(167\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).27)
15. Мічуда Ю., Коломієць К. Теоретичні основи організації оздоровчої діяльності спортивних клубів з єдиноборств. *Sport Science Spectrum*. 2025. № 1. С. 43–47. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-1-6>
16. Могілевська О., Барліт О., Сібіль М. Функціонування закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану: новий досвід і нові виклики. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2024. № 4 (38). <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.4.7>
17. Підвищення якості маркетингу в галузі фізкультурно-спортивних послуг / В. С. Добринський та ін. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*. 2025. Вип. 10 (197). С. 78–81. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.10\(197\).14](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.10(197).14)
18. Приходько В. В., Долбишева Н. Г., Балджи І. В., Шиян О. В., Ужвенко В. А. Причини змін у стані ДЮСШ за роки війни і шляхи покращення їхньої подальшої діяльності. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. Вип. 16. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15087506>
19. Про Стратегію розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 № 1089. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF>
20. ТОП закладів фізичної культури і спорту України: підсумки 2024 року. Міністерство молоді та спорту України : офіційний вебсайт. 2024. URL: <https://mms.gov.ua/news/top-zakladiv-fizychnoi-kultury-i-sportu-ukrainy-pidsumky-2024-roku>
21. Stoldt G. C., Dittmore S. W., Ross M., Branstold S. E. *Sport Public Relations*. 3rd ed. Human Kinetics, 2021. 278 p. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Sport_Public_Relations.html?id=t50AEAAQBAJ

REFERENCES

1. Anikanov, I. V., et al. (2023). Suchasni tendentsii optimizatsii diialnosti sportyvnykh klubiv [Modern trends in optimizing the activities of sports clubs]. *Olympicus*, (3). <https://doi.org/10.24195/olympicus/2023-3.1> [in Ukrainian].
2. Babenko, V. H., Yevdokymova, L. H., & Korzh, Ye. M. (2023). Osnovni zasady menedzhmentu povsiakdennoi diialnosti fizkulturno-sportyvnykh kolektyviv chy tovarystv [Basic principles of management of daily activities of physical culture and sports groups or societies]. *Collection of Scientific Papers "Pedagogical Sciences"*, (102), 39–44. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2023-102-6> [in Ukrainian].

3. Basketball in Ukraine: statistical data (2025). *Federation of Basketball of Ukraine*: website. Retrieved from: <https://fbu.ua/statistics> (Last accessed: 22 November 2025) [in Ukrainian].
4. Bezmylov, M. (2025). Tsentralizovana pidhotovka naiblyzhchoho rezervu natsionalnykh zbirnykh komand v ihrovykh vyдах sportu (na materialii basketbolu) [Centralized preparation of the closest reserve of national teams in team sports (based on basketball material)]. *Sport Science Spectrum*, (1), 16–26. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-1-3> [in Ukrainian].
5. Varenik, O., & Onipchenko, M. (2025). Orhanizatsiini umovy vdoskonalennia diialnosti ta rozvytku sub'iektiv dytiachy-yunatskoho sportu v Ukraini [Organizational conditions for improving the activities and development of subjects of children's and youth sports in Ukraine]. *Sport. Education. Health*, (1), 10–13. <https://doi.org/10.32782/sports-education/2025-1-2> [in Ukrainian].
6. Varenik, O., Onipchenko, M., & Mazurkevych, A. (2025). Vplyv hlobalizatsii na orhanizatsiino-upravlinski protsesy v dytiachy-yunatskomu sporti [The impact of globalization on organizational and managerial processes in children's and youth sports]. *Scientific Journal of the Myhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 15*, 3(189), 64–68. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03\(189\).09](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03(189).09) [in Ukrainian].
7. Vorona, V., Korol, S., & Skrypka, I. (2024). Normatyvno-pravovi zasady upravlinnia diialnistiu dytiachy-yunatskykh sportyvnykh shkil [Regulatory and legal foundations for managing the activities of children's and youth sports schools]. *Scientific Journal of the Myhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 15*, 10(183), 71–74. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10\(183\).12](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10(183).12) [in Ukrainian].
8. Husarov, V. V., & Kropyvnytska, T. A. (2025). Formuvannia klubnoi systemy v sporti: dosvid riznykh krain [Formation of the club system in sports: the experience of different countries]. *Scientific Journal of the Myhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 15*, 3K(188), 107–110. Retrieved from: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/47845> [in Ukrainian].
9. Youth sports (2025). *Ministry of Youth and Sports of Ukraine: official website*. Retrieved from: <https://mms.gov.ua/sport/dityachy-yunackij-ta-rezervnij-sport> (Last accessed: 22 November 2025) [in Ukrainian].
10. Dmytriienko, V. V., Sereda, N. V., & Tkachov, S. I. (2026). Orhanizatsiino-upravlinski aspekty funktsionuvannia sportu v umovakh voiennoho stanu (na prykladi sportyvnoho oriantuvannia) [Organizational and managerial aspects of sports functioning under martial law (on the example of orienteering)]. *Scientific Journal of the Myhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 15*, 1(200), 81–85. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.1\(200\).16](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.1(200).16) [in Ukrainian].
11. Drozdova, I. V., Oryshko, S. P., & Lemeshko, O. P. (2021). Perspektyvy rozvytku dytiachy-yunatskoho sportu v Ukraini [Prospects for the development of children's and youth sports in Ukraine]. *Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series 15*, 6K(135), 85–88. Retrieved from: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41597> (Last accessed: 23 November 2025) [in Ukrainian].
12. Lysenko, I. (2025). Stan i perspektyvy reformuvannia systemy dytiachy-yunatskoho sportu v Ukraini: vykylyky ta realii [State and prospects of reforming the system of children's and youth sports in Ukraine: challenges and realities]. *Medfocus: Scientific and Analytical Publication*. Kyiv: SG NTM "Novyi Kurs", 9–11. <https://doi.org/10.61718/medheal2025> [in Ukrainian].
13. Malenyuk, T. V., Panchenko, H. D., & Prykhodko, V. V. (2025). Sportywni sporudy Kirovohradshchyny stanom na 2021–2024 roky: kilksni ta yakisni pokaznyky [Sports facilities of Kirovohrad region as of 2021–2024: quantitative and qualitative indicators]. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, (1), 274–281. <https://doi.org/10.31891/pcs.2025.2.35> [in Ukrainian].
14. Mytchuk, O. (2023). Osoblyvosti rozvytku dytiachy-yunatskoho sportu [Peculiarities of development of children's and youth sports]. *Scientific Journal of the Myhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 15*, 7(167), 132–134. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.7\(167\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).27) [in Ukrainian].
15. Michuda, Yu., & Kolomiets, K. (2025). Teoretychni osnovy orhanizatsii ozdorovchoi diialnosti sportyvnykh klubiv z yedynoborstv [Theoretical foundations of organizing health-improving activities of martial arts sports clubs]. *Sport Science Spectrum*, (1), 43–47. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-1-6> [in Ukrainian].
16. Mohilevska, O., Barlit, O., & Sibil, M. (2024). Funktsionuvannia zakladiv pozashkilnoi osvity v umovakh voiennoho stanu: novyi dosvid i novi vykylyky [Functioning of extracurricular education institutions under martial law: new experience and new challenges]. *Perspectives and Innovations of Science (Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")*, 4(38). <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.4.7> [in Ukrainian].
17. Dobrynskyi, V. S., Hrebik, O. V., Vehner, O. I., & Khomik, O. M. (2025). Pidvyshchennia yakosti marketynhu v haluzi fizkulturno-sportyvnykh posluh [Improving the quality of marketing in the field of physical culture and sports services]. *Scientific Journal of the Myhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 15*, 10(197), 78–81. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.10\(197\).14](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.10(197).14) [in Ukrainian].
18. Prykhodko, V. V., Dolbysheva, N. H., Baldzhy, I. V., Shyian, O. V., & Uzhvenko, V. A. (2025). Prychyny zmin u stani DluSSH za roky viiny i shliakhy pokrashchennia yikhnoi podalshoi diialnosti [Causes of changes in the state of CYSS during the war years and ways to improve their further activities]. *Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (16). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15087506> [in Ukrainian].
19. On the Strategy for the development of physical culture and sports for the period until 2028: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 04.11.2020 No. 1089 (2020). *Database "Legislation of Ukraine"*/ Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF> (Last accessed: 23 November 2025) [in Ukrainian].
20. TOP of physical culture and sports institutions of Ukraine: results of 2024 (2024). *Ministry of Youth and Sports of Ukraine: official website*. Retrieved from: <https://mms.gov.ua/news/top-zakladiv-fizychnoi-kultury-i-sportu-ukrainy-pidsumky-2024-roku> (Last accessed: 22 November 2025) [in Ukrainian].
21. Stoldt, G. C., Dittmore, S. W., Ross, M., & Branvold, S. E. (2021). *Sport Public Relations* (3rd ed.). Human Kinetics. Retrieved from: https://books.google.com.ua/books/about/Sport_Public_Relations.html?id=t50AEAAQBAJ

Дата першого надходження статті до видання: 25.05.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.06.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.09.2026

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Мазуркевич А., <https://orcid.org/0009-0004-6698-6279>, amazurkevych@uni-sport.edu.ua

Вареник О., <https://orcid.org/0000-0002-5246-8065>, ovarenik@uni-sport.edu.ua

Національний університет фізичного виховання і спорту України, 03150, Київ, вул. Фізкультури, 1, Україна.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Mazurkevych A., <https://orcid.org/0009-0004-6698-6279>, amazurkevych@uni-sport.edu.ua

Varenik O., <https://orcid.org/0000-0002-5246-8065>, ovarenik@uni-sport.edu.ua

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, 03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1, Ukraine.